

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2016-5506

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 27. juli 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 346 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Finn Sørensen (EL).

Doknr.
382497

Dato
23-08-2016

Spørgsmål nr. 346:

”Ministeren bedes for kommuner med stort strukturelt underskud (dvs. Lolland, Langeland m.fl.) fremsende en opgørelse for årene 2012 til og med 2015 over:
- De beregnede sociale udgiftsbehov i henhold til tilskuds- og udligningssystemet i de pågældende kommuner.
- De faktiske sociale udgifter i de pågældende kommuner.”

Svar:

I tilskuds- og udligningssystemet opgøres det kommunale udgiftsbehov som summen af to delopgørelser: 1) det aldersbestemte udgiftsbehov og 2) det socioøkonomiske udgiftsbehov.

Det er ikke i udligningssystemet forudsat, at de to dele af udgiftsbehovet skal afspejle bestemte typer af kommunale udgifter, men at de tilsammen skal afspejle det samlede udgiftspres, som en kommune er udsat for. Det socioøkonomiske udgiftsbehov skal således afspejle, i hvilket omfang socioøkonomiske forhold hos kommunens indbyggere har betydning for forskelle i kommunernes udgifter bredt set til både overførsler, det specialiserede socialområde, folkeskolen, dagtilbud, administration osv.

I udligningsloven er det fastsat, at hver af de to typer af udgiftsbehov opgøres, så de udgør en fastsat andel af de samlede kommunale nettodrifts- og anlægsudgifter. Dog således, at andelen, der udgør kommunernes socioøkonomiske udgiftsbehov årligt øges med ¼ procentpoint.

I 2012 udgjorde det socioøkonomiske udgiftsbehov på den baggrund 31,25 pct. af de samlede kommunale nettodrifts- og anlægsudgifter, svarende til ca. 99,7 mia. kr., mens det i 2015 udgjorde 32,0 pct., svarende til ca. 107,0 mia. kr.

Det samlede socioøkonomiske udgiftsbehov beregnes fordelt på kommunerne ud fra et såkaldt socioøkonomisk indeks, der aktuelt opgøres ud fra 14 kriterier. Det socioøkonomiske udgiftsbehov beregnes ud fra det socioøkonomiske indeks, kommunens indbyggertal og det gennemsnitlige socioøkonomiske udgiftsbehov pr. indbygger for hele landet.

Det socioøkonomiske udgiftsbehov opgøres i juni måned i året forud for tilskudsåret med henblik på at indgå i Social- og Indenrigsministeriets udmelding af tilskud og udligning til kommunerne for det kommende år. I juni 2016 er det socioøkonomiske udgiftsbehov for 2017 således opgjort.

I tabel 1 nedenfor er for perioden 2012-2017 vist de beregnede socioøkonomiske udgiftsbehov for de 10 kommuner, der i 2017 har de højeste strukturelle underskud pr. indbygger.

Tabel 1

Socioøkonomisk udgiftsbehov 2012-2017 for de 10 kommuner med det højeste strukturelle underskud pr. indbygger i 2017 mio. kr.

Kommune	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lolland	1.374	1.356	1.308	1.295	1.311	1.381
Ishøj	640	635	650	670	693	717
Langøland	311	312	301	296	310	335
Brøndby	1.003	1.023	1.039	1.075	1.125	1.154
Læsø	37	40	37	37	38	42
Tønder	787	820	822	834	856	890
Morsø	452	449	444	452	465	484
Guldborgsund	1.251	1.326	1.341	1.351	1.414	1.476
Albertslund	795	777	779	798	816	806
Bornholm	846	894	838	846	889	918
Hele landet	99.688	103.204	104.226	107.038	110.561	112.843

Anm.: Det strukturelle underskud er i udligningssystemet opgjort som forskellen mellem en kommunes potentielle skatteindtægter ved et gennemsnitlig beskatningsniveau og kommunen samlede beregnede udgiftsbehov.

Kilde: Kommunal udligning og generelle tilskud 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 og 2017.

I tabel 2 er vist de socioøkonomiske indeks for de samme kommuner. Indekset er uafhængigt af de samlede kommunale udgifter og af kommunernes indbyggertal i de enkelte år og er derfor sammenligneligt mellem kommuner og over år. Det bemærkes dog, at der med virkning fra 2013 er sket ændringer i reglerne om opgørelsen af det socioøkonomiske udgiftsbehov.

Tabel 2

Socioøkonomisk indeks 2012-2017 for de 10 kommuner med det højeste strukturelle underskud pr. indbygger i 2017. Hele landet = 100.

Kommune	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lolland	169,0	165,1	161,4	159,5	158,7	166,1
Ishøj	171,4	162,2	164,5	161,9	159,3	160,6
Langøland	131,5	129,8	126,9	124,0	126,9	136,1
Brøndby	164,5	161,9	162,5	162,5	163,2	164,3
Læsø	109,1	116,8	111,5	110,6	110,6	116,7
Tønder	112,5	114,9	115,9	116,0	117,0	120,1
Morsø	117,7	114,1	114,0	114,5	115,9	120,1
Guldborgsund	112,8	117,5	119,3	117,9	120,7	123,7
Albertslund	159,5	150,2	150,1	150,7	149,4	146,3
Bornholm	114,3	118,7	112,3	112,4	116,0	117,9
Hele landet	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm.: Det bør bemærkes, at opgørelsen af det socioøkonomiske indeks blev ændret med virkning fra 2013.

Kilde: Kommunal udligning og generelle tilskud 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 og 2017.

I den anden del af spørgsmålet anmodes der om en opgørelse af de faktiske sociale udgifter i de pågældende kommuner. Det skal imidlertid bemærkes, at der ikke findes en entydig afgrænsning af de sociale udgifter.

I nogle sammenhænge vil det fx både være overførselsområdet og det specialiserede socialområde, som vil blive anset som sociale udgiftsområder. Udgifterne på det specialiserede socialområde er dog ikke mulige at opgøre entydigt for de enkelte kommuner. Det skal ses på baggrund af, at det ikke er muligt fuldt ud at adskille en række udgifter til handicapområdet fra ældreområdet i den kommunale kontering.

Men det bemærkes også, at der i det hele taget er udgifter på flere udgiftsområder, som kan afhænge af socioøkonomiske forhold hos befolkningen. Som det fremgår, er der derfor heller ikke forudsat, at være en fast afgrænset del af kommunernes udgifter, som det socioøkonomiske udgiftsbehov direkte kan sammenholdes med.

Med venlig hilsen
Karen Ellemann